

لایه‌نه جوانه‌کانی شه‌ری ناخۆ.....!

جه‌زا چنگیانی

دنیام هەر کهسیک ئەم ناو‌نیشانە بخۆینیتەوه پێش ئەوهی بگاتە کۆتای ووتارەکه له دلی خۆیدا ده‌لی چۆن شه‌ر لایه‌نی جوانی هه‌یه . شه‌ری ناخۆ له زۆر شوینی ئەم جیهانه‌دا به درێژای میژوو پرویداوه. ده‌توانری بۆ هه‌ریه‌کیک لهو شه‌رانه خۆینده‌وهیه‌کی تیا‌به‌تی به‌پیی بارودۆخی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی ئەو کۆمه‌لانه بۆی بکریت. مه‌به‌ست له‌م ووتاره تویژینه‌وه بۆ گشت شه‌رناو‌خۆیه‌کانی مرۆڤ نیه . به‌لکو تویژینه‌وه‌ی له مه‌ر ئەگه‌ری دروست بوونی شه‌ری ناخۆ له عیرا‌قدا . عیراق چونکه ده‌وله‌تیکی زۆله و هه‌یج بنه‌مایه‌کی میژووی و ده‌ستوری داینه‌رشته‌وه بۆیه ده‌بینین له سه‌ره‌تایی دروست بوونی‌وه تائیس‌تا ئارامی به خۆیه‌وه نه‌بینیوه . به هۆی ئەم بارودۆخه‌شه‌وه مرۆڤه‌کانی ناو سنوره درکاوییه‌کانی عیراق هه‌میشه بیران له یه‌کتر خواردن کردۆته‌وه . یاسای ئازه‌ول و داره‌ستان و ئەنفال بال‌ترین و شره‌عیت‌ترین یاسای ده‌وله‌تی عیرا‌قی زۆله . بۆیه ئەوهی هیژی هه‌بی هه‌ولی خۆاردنی لایه‌نی لاوازی داوه . به درێژی میژووی ئەم ده‌وله‌ت زۆله گه‌لی کورد لایه‌نی (لاوازی) کۆمه‌لگاکه بووه , بۆیه گشت پاشا و سه‌رۆک کۆماره‌کانی کوردیان وه‌ک ئازه‌لیکی قسه‌که‌ر ژماردوه . وه‌ک مشکی سپی بۆ لا‌بۆری چه‌که‌کانیان مندالی کوردیان به‌کاره‌یناوه . بۆ شه‌وی مه‌ستی و به‌ربانگی مانگی په‌مه‌زانی پیروزیان ناوگه‌لی سوپایه کیژۆله‌ی کوردیان به ئاره‌زووی خۆیان سور و پر شه‌هوه‌تکردوه . دوا‌ی چه‌رخانی چه‌رخ‌ی سته‌می ده‌سه‌لاتی عه‌ره‌بی و له‌دوا‌ی سا‌لی 1991 ده‌سه‌لاتی کورد به لاوازی نه‌مايه‌وه . به‌تایبه‌تی دوا‌ی په‌مانی

دهولهتی عراق وهه لوه شانوهی سوپا درنده کهی صدام . کورد به پیچه وانوه سوپایه کی تارادهیه مۆدیرن و ناوچهیه کی تا راده ئارام و کومه لگایه کی تارادهیه کی مۆدیرتری له عراق ههیه . لیڤه دا تای تهرازوی هیژی کوردی به هیژتره له هی عراق و عه رهب . ئەم ووتاره هیوا خوازی شه پ نیه چونکه هه موو شه پی قوربانی یه که می رۆله ی چینه داماو ه که ی کومه لگایه وه لی . ستروکتوری مروۆ له هه ر گومه لگایه کدا بیټ نه گه ر هیژیک (یاسا یان چه ک) کنترۆلی نه کات ئه وه مروۆقه کانی یه کتری ده خون . عه رهبی عراق وه ک به شیئ له کومه لگای ئیسلام و گو شکراو به الانفال به خوینرشتن و ئافره ت نه تکردن و تالانی شانازی ده که ن . کوردیش له هه موو میله تییکی تری نا عه رهب زیاتر قوربانی دهستی یاسای گه وجی ئه وانن . ئه وان نه گه ر هیژیک نه بی به رنگاریان بیته وه ئه وه ئه وه ی لیټینا گه ن (دیالوگه) . ده شی دوا ی نه گیشتنی کورد و عه رهب به ریگه ی دیالوگ . ئه لته رناتیف ته نیا به رنگاریا بو نه وه ی چه کداری هیژه دژه کان بی . وه ک له سالی 1961 تا ئیستا کورد و عه رهب زمانی چه ک زمانی دیالوگی سیاسیان بووه . لایه نی جوانی شه پی ناخوی داها توی عراق لاوازی هیژی پریمتیفی شیعه و فاشی سونه یه . ریژه ی قوربانی شه پی ناخوی عراقی کورد و عه رهب که زور نزیکه ئه نجامه که ی دامه زرانندی دهوله تی کوردی یان (کونفدریالی) بیټ (ناگاته ریژه ی قوربانیه کانی شه پی ناخوی نیوان (یه کییتی و پارتی) له سه ر داها تی برایم خلیل . کورد له شه پی ناخوی عراقدا له دووبه ردا براوه یه :

1- به ره ی نیو دهوله تی : پالیشتی ماڤه دیموکراتیه کانی مروۆی کورده به ماڤی چاره نووسیشه وه .

2- به ره ی کوردستانی : هه موو ره نگه جیاوازییه کانی ئایدۆلۆژی له کوردستانی مه زندا ده بن به یه که یکی سیاسی پته و . داخوازی دهوله تی کوردی له ریژه ی 98% ده بیټ به 100%* .

* له کاتی هه لپژاردنه که دا کورد به ریژه ی 98% داوا ی دهوله تیکی سه ره به خوی کرد .

سان پیترسبوورگ 20/08/2005

jazachingiani@hotmail.com

www.chingiani.de